

Bruksela, 19 lutego 2026 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0344 (COD)

14144/1/25
REV 1 ADD 1

ENV 1039
CLIMA 445
AGRI 499
FORETS 89
ENER 534
TRANS 474
CODEC 1560
PARLNAT

UZASADNIENIE RADY

Dotyczy: Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w odniesieniu do przyjęcia DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie zmiany dyrektywy 2000/60/WE ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, dyrektywy 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu oraz dyrektywy 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej

- Uzasadnienie Rady
- Przyjęte przez Radę 17 lutego 2026 r.

I. WPROWADZENIE

1. 22 czerwca 2022 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, dyrektywę 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu oraz dyrektywę 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej¹.
2. 24 stycznia 2023 r. zasięgnięto opinii Komitetu Regionów oraz Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię w sprawie wniosku 22 lutego 2023 r.²
3. 19 czerwca 2024 r. Coreper przyjął mandat do negocjacji z Parlamentem Europejskim³.
4. Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu 24 kwietnia 2024 r. przy 452 głosach za, 43 przeciw i 83 wstrzymujących się⁴.
5. Przeprowadzono cztery rundy posiedzeń trójstronnych: 28 stycznia, 20 maja, 17 czerwca i 23 września 2025 r. Prezydencja zaproponowała zmienione mandaty Coreperowi na posiedzeniach w dniach 14 maja, 13 czerwca i 17 września 2025 r. Oprócz politycznych posiedzeń trójstronnych zorganizowano 34 posiedzenia techniczne.

¹ Dok. 14265/22 + ADD 1–3.

² Dz.U. C 146 z 27.4.2023, s. 41–45.

³ Dok. 11383/24.

⁴ Dok. 10562/24.

6. 8 października 2025 r. Komitet Stałych Przedstawicieli przeprowadził analizę tekstu w celu osiągnięcia porozumienia i zatwierdził ostateczny tekst kompromisowy wynikający z posiedzeń trójstronnych⁵. Zatwierdzony tekst został rozesłany jako załącznik do dok. 13706/25.
7. 21 października 2025 r. przedmiotowy tekst zatwierdziła komisja ENVI w Parlamencie Europejskim. Następnie, w tym samym dniu, przewodniczący komisji ENVI przesłał przewodniczącemu Komitetu Stałych Przedstawicieli pismo, w którym stwierdził, że z zastrzeżeniem weryfikacji przez prawników lingwistów zaleci wspomnianej komisji i zgromadzeniu plenarnemu przyjęcie stanowiska Rady bez poprawek.

II. CEL

8. W 2019 r. Komisja przeprowadziła ocenę adekwatności unijnego prawodawstwa dotyczącego wody obejmującą ramową dyrektywę wodną, dyrektywę w sprawie środowiskowych norm jakości, dyrektywę w sprawie ochrony wód podziemnych i dyrektywę powodziową⁶. W wyniku oceny adekwatności stwierdzono, że chociaż prawodawstwo jest w dużej mierze adekwatne do zakładanych celów, istnieje możliwość poprawy w odniesieniu do zwalczania zanieczyszczeń chemicznych.
9. Wniosek zmieniający ramową dyrektywę wodną, dyrektywę w sprawie ochrony wód podziemnych i dyrektywę w sprawie środowiskowych norm jakości ma na celu aktualizację załączników do tych dyrektyw zawierających wykazy zanieczyszczeń i norm jakości, poprawę monitorowania mieszanin chemicznych, usprawnienie przyszłych aktualizacji zgodnie z odkryciami naukowymi, poprawę dostępu do danych, ich przejrzystości i ponownego wykorzystywania oraz ustanowienie nowych norm w odniesieniu do szeregu substancji wzbudzających rosnące obawy.

⁵ Dok. 13321/25.

⁶ Dok. 15101/19 + ADD 1.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

10. Opierając się na wniosku Komisji, Parlament i Rada prowadziły negocjacje w celu osiągnięcia porozumienia na etapie przyjmowania przez Radę stanowiska w pierwszym czytaniu. Tekst projektu stanowiska Rady w pełni odzwierciedla kompromis osiągnięty przez dwóch współprawodawców.
11. Aby ułatwić negocjacje, kwestie polityczne pogrupowano w pięć klastrow: a) listy obserwacyjne, b) monitorowanie, c) sprawozdawczość, d) substancje oraz e) kwestie horyzontalne. Porozumienie osiągnięte podczas rozmów trójstronnych 23 września 2025 r., odzwierciedlone w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu, zawiera następujące **kluczowe kwestie polityczne**:
 - a) **Listy obserwacyjne**
12. Listy obserwacyjne, zarówno dla wód podziemnych, jak i wód powierzchniowych, mają zostać ustanowione w drodze aktu wykonawczego w ciągu dwóch lat, a następnie mają być poddawane przeglądowi co trzy lata. Państwa członkowskie mają monitorować każdą substancję lub grupę substancji znajdującą się na liście obserwacyjnej w wybranych reprezentatywnych stacjach monitorowania przez okres 24 miesięcy. Okres monitorowania rozpoczyna się w ciągu sześciu miesięcy od ustanowienia list obserwacyjnych, ale pobieranie próbek i analiza nie muszą rozpoczynać się wraz z początkiem tego okresu. Substancje znajdujące się na liście dla wód podziemnych należy monitorować co najmniej raz w roku. Substancje znajdujące się na liście dla wód powierzchniowych należy monitorować co najmniej dwa razy w roku, a w odniesieniu do fauny i flory oraz osadów – co najmniej raz w roku.

13. **Listy obserwacyjne są ograniczone** do maksymalnie pięciu substancji lub grup substancji w odniesieniu do wód podziemnych oraz do dziesięciu substancji lub grup substancji w odniesieniu do wód powierzchniowych. Mikrodrobiny plastiku i wskaźniki oporności przeciwdrobnoustrojowej zostaną umieszczone tylko pod warunkiem, że dostępne będą wiarygodne metody pobierania próbek i metody analityczne. Komisji powierzono zadanie opracowania takich metod w ciągu 18 miesięcy.
14. ECHA ma przygotowywać sprawozdania naukowe, aby pomóc Komisji w wyborze substancji, które mają zostać umieszczone na liście obserwacyjnej, z uwzględnieniem szerokiego zakresu informacji naukowych, w tym zaleceń zawartych we wspólnej strategii wdrażania dotyczącej ramowej dyrektywy wodnej.

b) Monitorowanie

15. W odniesieniu do **częstotliwości monitorowania** substancji zachowujących się jak wszechobecne PBT państwa członkowskie mogą monitorować te substancje z mniejszą intensywnością, niż jest to wymagane w odniesieniu do substancji priorytetowych, ale takie monitorowanie należy przeprowadzać co najmniej co trzy lata, chyba że stosowanie tej substancji lub jej emisje lub wiedza techniczna i fachowe opinie uzasadniają inną częstotliwość.
16. Jeżeli chodzi o **sezonowe zmiany** w monitorowaniu, przy planowaniu monitorowania państwa członkowskie mają brać pod uwagę okresy szczytowe stosowania substancji. Przewiduje się również zachętę do dobrowolnej cyfryzacji monitorowania.

17. **Monitorowanie oparte na skutkach** w odniesieniu do substancji estrogenowych w wodach powierzchniowych jest obowiązkowe przez okres dwóch lat, aby umożliwić Komisji zebranie danych. Komisja określa specyfikacje techniczne dotyczące tego monitorowania w drodze aktu wykonawczego. Aby zapewnić, że państwa członkowskie będą miały wystarczająco dużo czasu na przygotowania, liczba miejsc monitorowania jest ograniczona, a dane zebrane za pomocą tej metody są wyłączone z oceny stanu na koniec sześcioletniego cyklu, podczas którego prowadzone będzie takie dwuletnie monitorowanie.
18. Jeżeli chodzi o **wspólny ośrodek monitorowania**, w ramowej dyrektywie wodnej zawarto przepis opierający się na podejściu stopniowym, tj. najpierw Komisja oceni wykonalność, a następnie ośrodek będzie mógł ewentualnie zostać utworzony. Korzystanie przez państwa członkowskie z tego ośrodka jest dobrowolne.

c) Sprawozdawczość

19. Jeśli chodzi o sprawozdawczość, stanowisko Rady w pierwszym czytaniu zawiera następujące elementy:
- sprawozdania na temat stanu wód będą nadal przedstawiane w sześcioletnich planach gospodarowania wodami w dorzeczu,
 - skreśla się istniejący przepis dotyczący sprawozdania okresowego dotyczącego programu środków;
 - dane z monitorowania dotyczące biologicznych elementów jakości w wodach powierzchniowych należy przekazywać co trzy lata,
 - dane z monitorowania dotyczące chemicznych elementów jakości w wodach powierzchniowych i w wodach podziemnych należy przekazywać co dwa lata. Zachęca się państwa członkowskie do dobrowolnego corocznego przekazywania tych danych;
 - nowe obowiązki sprawozdawcze powinny być w pełni dostosowane do istniejących mechanizmów elektronicznego dostarczania danych;
 - Państwa członkowskie mogą opracować dodatkowe mapy przedstawiające informacje o stanie.

d) Substancje

20. W odniesieniu do **substancji**, stanowisko Rady w pierwszym czytaniu zawiera następujące główne elementy:

- W odniesieniu do **PFAS**: Suma PFAS w przypadku wód podziemnych jest zgodna z dyrektywą w sprawie wody pitnej, w której określono normę jakości dotyczącą sumy 20 PFAS. Dostosowywanie do dyrektywy w sprawie wody pitnej ma charakter dynamiczny, a wszelkie aktualizacje dokonywane w odniesieniu do wody pitnej będą automatycznie miały zastosowanie do wód podziemnych. Ponadto, aby uwzględnić nową wiedzę naukową i lepsze zrozumienie szkodliwości tych substancji, w odniesieniu do wód podziemnych przewidziano normę jakości dla sumy 4 PFAS, które uznano za stwarzające znaczące ryzyko dla zdrowia ludzkiego i dla środowiska. W przypadku wód powierzchniowych do sumy 24 PFAS włączono kwas trifluoroctowy (TFA). Podczas kolejnego przeglądu, zarówno w odniesieniu do wód podziemnych, jak i powierzchniowych, Komisja rozważy, czy powinna istnieć oddzielna norma jakości dla TFA, czy też nadal stanowić będzie on część sumy PFAS. Komisja powinna również rozważyć ustanowienie norm jakości dla PFAS ogółem.
- W odniesieniu do **pestycydów**: W przypadku wód podziemnych uproszczono normę jakości dla nieistotnych metabolitów pestycydów. Ponadto Komisja ma ustanowić w drodze aktu wykonawczego wykaz znanych metabolitów pestycydów, wskazując, czy są one istotne, czy też nie. Wykaz ten powinien zostać przyjęty w ciągu 24 miesięcy od wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej, a następnie aktualizowany zgodnie z cyklem planu gospodarowania wodami w dorzeczu. W przypadku wód powierzchniowych zaproponowaną pierwotnie przez Komisję środowiskową normę jakości dla pestycydów ogółem zastępuje się środowiskową normą jakości dla sumy pestycydów, które są już uwzględnione w wykazie substancji priorytetowych podlegających monitorowaniu (z wyjątkiem czterech pestycydów, które mają być monitorowane w faunie i florze lub osadach oraz glifosatu), przy czym wartość ta wynosi 0,2 µg/l dla wody słodkiej.

- W odniesieniu do **bisfenoli**: Bisfenol A został uznany za jedną z priorytetowych substancji niebezpiecznych, w związku z czym dodano go do wykazu substancji w załączniku I do dyrektywy w sprawie środowiskowych norm jakości.
- W odniesieniu do **usunięcia substancji**: Usunięta zostaje atrazyna.
- Jeżeli chodzi o **sumy i substancje ogółem**, w dyrektywie w sprawie ochrony wód podziemnych ponownie wprowadzono załącznik V zawierający substancje podlegające przeglądowi, wraz z podaniem sumy (sum) wybranych substancji farmaceutycznych według sposobu działania oraz sumy bisfenoli, pod kątem ich uwzględnienia podczas następnego przeglądu. Podobnie do dyrektywy w sprawie środowiskowych norm jakości dodaje się nowy załącznik III zawierający substancje podlegające przeglądowi, wraz z podaniem sumy bisfenoli, sumy (sum) wybranych pestycydów według sposobu działania oraz sumy (sum) wybranych substancji farmaceutycznych według sposobu działania, pod kątem ich uwzględnienia podczas następnego przeglądu. Do celów następnego przeglądu Komisja powinna również rozważyć ustalenie środowiskowych norm jakości dla wód powierzchniowych w odniesieniu do pestycydów ogółem, substancji farmaceutycznych ogółem i bisfenoli ogółem oraz ustalenie środowiskowych norm jakości dla wód podziemnych w odniesieniu do substancji farmaceutycznych ogółem i bisfenoli ogółem, wraz z odpowiednimi metodami monitorowania, chociaż nie zostały one uwzględnione w nowym załączniku III i w załączniku V.

e) **Kwestie horyzontalne: definicje, środki u źródła; współpraca transgraniczna; ekosystemy wód podziemnych; niepogarszanie stanu i związane z tym odstępstwa; rozszerzona odpowiedzialność producenta; dostęp do wymiaru sprawiedliwości; oraz terminy, zgodność, transpozycja i przegląd**

21. W odniesieniu do **definicji**, zarówno „substancje priorytetowe”, jak i „priorytetowe substancje niebezpieczne” dostosowano do ponownego wprowadzenia art. 16. W definicji „substancji zanieczyszczających specyficznych dla dorzeczy” określono, że takie zanieczyszczenia nie są lub przestały być uznawane za substancje priorytetowe, ale są rzucane lub nanoszone w znacznych ilościach w dorzeczu lub zlewni na terytorium danego państwa członkowskiego. W stanowisku Rady w pierwszym czytaniu dodano również dwie nowe definicje: „wartość progowa oparta na skutkach” i „pogorszenie stanu części wód”, aby odzwierciedlić odpowiednie nowe przepisy wprowadzone w ramowej dyrektywie wodnej, oraz dodano definicję „wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” w celu dostosowania jej do dyrektywy w sprawie wody pitnej.

22. W odniesieniu do **środków u źródła** państwa członkowskie, przygotowując swoje programy środków, muszą najpierw rozważyć środki kontroli u źródła, zgodnie z odpowiednimi unijnymi przepisami sektorowymi, a następnie, w razie potrzeby, środki mające na celu zmniejszenie ryzyka związanego z istniejącym zanieczyszczeniem. Wiąże się to również z ponownym wprowadzeniem art. 16 i nałożeniem na Komisję wymogu przedkładania wniosków dotyczących kontroli w celu osiągnięcia zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych w ciągu 20 lat od uznania tych substancji za priorytetowe substancje niebezpieczne.
23. W odniesieniu do przepisów usprawniono **współpracę transgraniczną**. W tekście doprecyzowano również, że w wyjątkowych okolicznościach, w szczególności spowodowanych ekstremalnymi powodziami i długimi suszami lub znaczącymi incydentami związanymi z zanieczyszczeniami, oprócz poinformowania innych dotkniętych państw członkowskich i międzynarodowych organów koordynujących dorzecza, państwo członkowskie musi również poinformować Komisję.
24. W odniesieniu do **ekosystemów wód podziemnych** uznaje się potrzebę pozyskania większej wiedzy na temat występowania, znaczenia i wrażliwości ekosystemów wód podziemnych w celu zapewnienia im ochrony w przyszłości. Komisja powinna współpracować z państwami członkowskimi w ramach wspólnej strategii wdrażania, by ustanowić metodykę identyfikacji występowania ekosystemów wód podziemnych. Gdy dostępna będzie wiarygodna metodyka, państwa członkowskie będą oceniać obecność ekosystemów wód podziemnych w jednolitych częściach wód podziemnych, których właściwości sugerują możliwość występowania tych ekosystemów. Jeżeli taka obecność zostanie zweryfikowana, państwa członkowskie powinny ustanowić bardziej rygorystyczne normy w celu ochrony tych ekosystemów, chyba że normy, które zostały wcześniej ustanowione w celu ochrony zdrowia ludzkiego, są już wystarczająco rygorystyczne.
25. Wprowadza się definicję **pogorszenia stanu**, odpowiadającą istniejącemu orzecznictwu, podobnie jak dwa **dotatkowe wyłączenia** na podstawie art. 4 ramowej dyrektywy wodnej, zgodnie z którymi czasowego pogorszenia stanu i pogorszenia w wyniku przenoszenia nie należy uznawać za naruszenie ramowej dyrektywy wodnej. Wyłączenia zawierają pewne zabezpieczenia, aby zapewnić, że cele ramowej dyrektywy wodnej nie są zagrożone, w szczególności w odniesieniu do wody pitnej.

26. W odniesieniu do **rozszerzonej odpowiedzialności producenta** Komisja ma w ciągu trzech lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej przygotować sprawozdanie, w którym oceni w szczególności wykonalność nałożenia na producentów wprowadzających do obrotu na rynku UE produkty zawierające substancje priorytetowe i priorytetowe substancje niebezpieczne obowiązku udziału w kosztach programów monitorowania ustanowionych zgodnie z ramową dyrektywą wodną.
27. Jeżeli chodzi o **dostęp do wymiaru sprawiedliwości**, do ramowej dyrektywy wodnej dodano nowe motywy i nowy artykuł.
28. W odniesieniu do **terminów i zgodności** w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu wprowadzono następującą znaczną elastyczność dla państw członkowskich poprzez tzw. **klauzulę *mutatis mutandis***:
- wymóg osiągnięcia dobrego stanu chemicznego wód podziemnych w odniesieniu do nowo wprowadzonych substancji może zostać przedłużony do 2039 r., a w pewnych okolicznościach do jednego kolejnego uaktualnienia planu gospodarowania wodami w dorzeczu, tj. do 2045 r.,
 - w odniesieniu do wód powierzchniowych proponuje się takie same przedłużenie dla nowo wprowadzonych substancji priorytetowych, a osiągnięcie zgodności substancji priorytetowych ze zmienionymi środowiskowymi normami jakości może zostać przedłużone do 2033 r., z możliwością dodatkowego przedłużenia do 2039 r.,
 - zarówno w odniesieniu do wód podziemnych, jak i powierzchniowych państwa członkowskie mogą stosować przedłużenie terminu o więcej niż jeden cykl w przypadkach, gdy warunki naturalne uniemożliwiają osiągnięcie celów w danym okresie,

- w odniesieniu do wartości progowych i substancji zanieczyszczających specyficznych dla dorzeczy, przy środowiskowych normach jakości ustalonych na szczeblu UE albo na szczeblu krajowym, państwa członkowskie mają osiągnąć dobry stan wód podziemnych i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych do końca następnego planu gospodarowania wodami w dorzeczu, począwszy od momentu ustalenia wartości lub środowiskowych norm jakości, z możliwością przedłużenia o jedno kolejne uaktualnienie planu gospodarowania wodami w dorzeczu,
- wprowadza się wstępny program środków dla nowo zidentyfikowanych substancji w wodach gruntowych i powierzchniowych, powielając podejście przyjęte dla nowo zidentyfikowanych substancji w wodach powierzchniowych w ramach przeglądu dyrektywy w sprawie środowiskowych norm jakości w 2013 r.,
- termin transpozycji wyznaczono na 21 grudnia 2027 r., aby zapewnić możliwość uwzględnienia wymogów związanych ze zmienionymi normami w czwartej aktualizacji planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

29. **Załączniki** zawierające wykaz substancji zanieczyszczających będą aktualizowane co sześć lat. Cykl ten będzie taki sam w przypadku publikacji sprawozdań Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA), z wyjątkiem pierwszego sprawozdania ECHA, które ma zostać opublikowane po czterech latach. Przywrócono art. 16 i 17 ramowej dyrektywy wodnej, zapewniając tym samym, aby przegląd załączników odbywał się w drodze zwykłej procedury ustawodawczej.

IV. **PODSUMOWANIE**

30. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu dotyczące zmiany przedmiotowej dyrektywy odzwierciedla kompromis osiągnięty – przy udziale Komisji – w negocjacjach między Radą a Parlamentem Europejskim. Po przyjęciu proponowane zmiany do obowiązujących dyrektyw wyeliminują niedociągnięcie stwierdzone w ich ocenie REFIT oraz zwiększą poziom ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego przed szkodliwymi skutkami zanieczyszczenia chemicznego.